

Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel
świąt uroczystych w drukarni
STANISŁAWA GIESZKOWSKIEGO.

№ 170.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście
miesięcznie złotych sześć.

CZWARTEK 29 Lipca 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R.			Stop. ciepła podł. Rean.	Psycho- metr	Wiatr		Stan Atmosfery	Zjawiska na powietrzu i różne uwagi	
	w miar. paryz.	27"	27"			Wschodni	slaby			
27	6"	27"	27"	680 + 14,	0 5,	71	Wschodni	slaby	Pogoda z Chmurami	Błyskawice
	2	3,	036 + 22,	9 4	85	Wschodni	„	Chmurno		
	10	4,	262 + 15,	7 6,	01	Wpł. Wschodni	„	Chmurno		

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Nadesłany artykuł, redakcyja dosłownie umieszcza tym chętniej że jest dowodem pięknego uczucia serc wdzięcznych.

Parentibus et præceptoribus nunquam satis.

Jeżeli każda cnota godna powszechnego uwielbienia to zaiste żadna więcej jak nieograniczone poświęcenie się ku wykształceniu następnych pokoleń — żadne zasługi nie są ważniejsze jak w nauczycielskim zawodzie położone. — Stądto wdzięczność ku dawcom naszego wykształcenia w każdym z nas się mimowolnie odzywa, — stądto rąco i z ochotą chwytamy każdą sposobność, aby wydać co serce ku naszym mistrzom czuje. — Świeży tego przykład dostarczyła Młodzież tutejszego klinicznego zakładu, która pragnąc dowieść jak umie ocenić i okazać swą wdzięczność zaciągnięną ku swemu Nauczycielowi w d. 24 Lipca r. b. przejęta najżywszemi uczuciami, swemu profesorowi Bierkowskiemu Dyrek. Klin. Chirurg. uroczyście ofiarowała Mu portret (pędzla znanego zaszczytnie w świecie sztuki pięknych W. Stättlera) z napisem: „Professorowi swemu wdzięczni uczniowie”. — Ten publiczny dowód przywiązania, szacunku i wdzięczności wśród licznie zebranych uczniów, których nie mała liczba urosła po 17 letniej jego pracy nauczycielskiej w tutejszej szkole, objawione wśród ogólnego rozrzewnienia i łez wynętrzył Strojecki uczeń Kliniki bardzo stosowną przemową do swego profesora, w której składając Mu imieniem poprzednich i obecnych uczniów czystego serca ofiarę, rzecz swoją tak zakończył: — „Jakże szczęśliwi jesteście, że dziś czując z zapalem ważność Twojego powołania, patrząc na tyloletnie prace Twoje Czcigodny Mężu! na Twoje poświęcenia w tak trudnym zawodzie ukochany nasz Mistrzu! że dziś okazać Ci możemy dowód. naszej czci,

naszej miłości i wdzięczności, — że możemy przekazać światu, jakich ludzi mamy w obecnym wieku i na naszej ziemi. — Skromny ten upominek chciej przyjąć z tém sercem, z jakim my go Tobie oddajemy, — nam którzy kończymy ten zawód, pobłogosław ojcowską ręką — tych zaś którzy Twych nauk jeszcze słuchać będą, wspieraj Twemi radami, bądź im tak, jak nam byłeś Nauczycielem — Ojcem.

Jakiego wzruszenia doznał z tój niespodzianki prof. Bierkowski dostatecznie odmalowała to twarz jego. — Niezdolny ni myśli ni słów zebrać, prosił o chwilę zwłoki, a przyszedłszy do siebie w najwyższym rozczuleniu, dziękował uczniom za tak miły upominek ich życzliwości, — zachęcał do dalszych prac na polu cnoty i nauki, — wystawił ważność lekarza jako chirurga i operatora toczącego walkę z siłami przyrody, a wreszcie do tego jeszcze udzielił: „Przyjmijcie w końcu tę radę, że głównemi przymiotami każdego lekarza, powinna być obok gruntownej nauki najczystsza cnota i dążność do czynienia tego, co dobry i uczciwy człowiek, co godny obywatel czynić powinien. Przejmijcie się temi zasadami i zachowajcie dożgonnie w pamięci słowa waszego zawsze was kochającego i do rad dobrych chociaż i na później, zawsze gotowego nauczyciela.” — Obraz ten zawieszony na sali operacyjnej w zakładzie klinicznym przechowaj pamięć obecnej młodzieży co czuła dla swych nauczycieli, będzie żywym dla późniejszych przykładem, jak cenić należy ludzi o dobro młodzieży ze wszechmiar gorliwych.

Wiadomości zagraniczne.

— Warszawa 23 Lipca. —

Wiadomości z Kaukazu. — (Ciąg dalszy). — Oprócz wysokiego i tegiego muru z obroną skrzydłową, urwiste skały czynią wiele punktów zupełnie niedostępny; wewnątrz aulu wszędzie pozakładane są blindaża, barykady,

zasięki i trawersy, a każda sakla (chata) przestoczona, można powiedzieć w osobną warownią. Dnia 2 czerwca przed świtem, naczelnik głównego sztabu, z dwoma batalionami, komendą roboczą i saperami, zajął wzgórze na przeciw aulu na wystrzał karabinowy; podporucznik inżynierów Kessler przystąpił do urządzenia baterji. Około godziny drugiej z południa, wszystkie baterje były gotowe i uzbrojone i zaraz też rozpoczęto dawać ognia do fortyfikacyi i sakli. Nieprzyjaciel strzelał z dział ale i w tym dniu nie sprawił nam żadnej szkody. W ciągu dnia, raniony był w łańcuchu jeden tylko żołnierz. Wieczorem, większa część oddziału samurskiego połączyła się z oddziałem dagestańskim i rozłożyła blisko sadów hergebilskich, zajmwszy część tychże milicyą swoją i tyralierami. W oddziale samurskim znajdowały się: cztery bataliony piechoty, dwie kompanie batalionu kaukaskiego tyralierów i kompania batalionu kaukaskiego saperów, cztery działa górne, komenda raketników, dwie secciny kozaków dońskich i dziesięć secin milicyi konnej i pieszej.—Dnia 3 czerwca z rana, znaczna partya nieprzyjaciela ukazała się na grzbiecie góry, rozciągającej się od wsi Kilkuny ku lewemu brzegowi Kara-Kojsu i z 500 ludzi, spuściwszy się ku rzece i przeprawiwszy się na brzeg prawy, zajęła wyżyny po lewej stronie Kazi-Kumyjskiego Kojsu na przedzie obozu oddziału samurskiego. Aby przegnać nieprzyjaciela, xiążę Argutyński Dotgoruki wysłał pod dowództwem generała-majora, xięcia Andronnikowa, przez most na rzece Kazi-Kumyjski-Kojsu jazdę i milicyę swego oddziału wspierając je batalionem piechoty. Xiążę Andronników atakował górali, zbił ich z bliższych wzgórz i zmusił do ukrycia się w wąwozie rzeki Kara-Kojsu. Wnet potem generał-leitnant Kotzebue, z dywizyonem dragonów, z konną milicyą awarską, jednym batalionem pułku Erywańskiego karabinierów i batalionem pułku Mingrelskiego strzelców, przedsięwziął rekonesans przez obszerne hergebilskie sady do mostu na Kara-Kojsu, na przeciw wsi Kikuny.—W tem poruszeniu obejrzano aul ze strony zachodniej i wojska powróciły do obozu, nie spotkawszy nieprzyjaciela. Przez cały dzień i noc artylerja nie przestawała dawać ognia przeciwko aulowi. Bomby zrujnowały większą część sakli, a wystrzałami z ćwierć-pudowych granatników, które działały dwunasto-funtowemi kulami, zrobiono wylóm w murze warowni nieprzyjacielskiej w rogu południowym. I działo nieprzyjaciela było zdemontowane; ale z drugiego, które często zmieniało pozycyą, górale utrzymywali ogień: nadto, korzystali ze wszelkiego zdarzenia, aby szkodzić nam ogniem z ręcznej broni; ogień ten wszelako był dosyć słaby, co dawało powód do wniosku o szczupłej załodze. Dokładnych zaś wiadomości o tem, ilu górali znajduje się w aule, pomimo starań dowodzącego wojskami w Dagestanie północnym, nie otrzymano. Strata nasza w

tym dniu wynosiła 5 żołnierzy poległych i rannionych. W ciągu dnia, tłumy górali pogórach, na lewym brzegu Kara-Kojsu, zwiększyły się; widać było namioty i otrzymano doniesienie, jakoby Szamil sam przybył dla ocalenia Hergebilu. (D. c. n.)

— Londyn 8 Lipca. —

W nocy z d. 7 Londyn i jego okolica zostały nawiedzonei gwałtowną burzą. W Greenwich piorun zapalił dom, który z 12tu sąsiednimi domami stał się pastwą płomieni. Także na londyńskim przedmieściu Vermont spalił się dom od pioruna.

Parostatek *Medwyn* przywiózł do Southampton wiadomości z Meksyku dochodzące do dnia 2 czerwca. W ogóle czytamy w nich, że generał Scott stał jeszcze w Puebla w dniu 2 czerwca, że w dniu 10, jak sam liczy, przybędzie do Meksyku Santanna bawi jeszcze w stolicy, ale stracił cały dawny swój wpływ. Generał Taylor maszeruje na San Luis Potosi. Guerylasy zalały kraj i przejmują komunikacyę pomiędzy Vera-Cruz i Meksykiem.

— Dnia 12 Lipca. —

Jéj Królewska Mość królowa, przedwczoraj przydywała na kapitule orderu łaziennego, którego wielkim krzyżem ozdobiła Jęj Królewską Wysokość xięcia Waldemara Pruskiego. Ceremonii téj byli obecni xiążę Albert jako wielki mistrz i kawalerowie orderu. Podróż królowéj do Osborne-House została odłożoną do środy. Prawie cała eskadra komodora Napier zgromadzona już wtenczas będzie w Spithead.

Izba niższa przedwczoraj zgromadziła się o godzinie 12ej. Na początku posiedzenia lord Jerzy Manners podał projekt dodatkowej klauzuli do bilu zawieszającego prawo nawigacyi do dnia 1 marca 1848 r. żądał bowiem, by okręty angielskie przywożące zboże uwolnionemi były od pewnych opłat stemplowych na dokumentach asekuracyjnych. Kanclerz izby skarbowej oświadczył się przeciw klauzuli, którą téż projektujący po krótkiej rozprawie cofnął. Izba następnie ukonstytuowała się w komitet, dla rozważenia bilu o wypłacie pieniędzy dla Irlandyi forsuszowanych. Przeciw bilowi najwięcej mówił lord Clements, który nie chciał pojmować żadnego zwrotu, jednak po krótkiej rozprawie, jakkolwiek dość uporczywej, wszystkie klauzule bilu zatwierdzono.

Na dzisiejszem posiedzeniu izby niższej nie ważnego nie zaszło. Rozprawy toczyły się głównie nad bilem o uregulowaniu stosunków Nowej Zelandyi. Odczytano po raz trzeci i przyjęto prawie bez żadnych rozpraw bil, o zawieszeniu prawa nawigacyi do dnia 8 marca 1848 r.

Dochody z poczty przyniosły w roku 1846 brutto 2,004,007 funtów sterlingów (84,160,000 złp.) po odtrąceniu wszelkich kosztów administracyi czysty zysk wynosi 835,410 funt. sterl.

— Dnia 13 Lipca. —

Jéj Królewska Mość jutro odjeżdża do wys-

py. Wbię, tam zabawi dziewięć dni i następnie wróci do stolicy, dla zamknięcia osobiście parlamentu.

Na giełdzie londyńskiej przywieziona z Hiszpanii wiadomość, że madrycki min. skarbu wchodzi w układy z pewnym domem londyńskim o zaciągnięcie pożyczki 100 milionów realów, nie małe wrażenie zrobiła. Przedsiębiorca tej pożyczki ma zarobić 3 miliony real.

Według madryckiego dziennika *Correo* krowa portugalska odwleka amnestję o nowe dni piętnaście. Tymczasem blokada St. Ubes i Viana miała być zniesioną. Wszystkie krążące na około gromady powstańców poddały się rządowi.

Rozmaitości.

SALVANDY

(Ciąg dalszy.)

Autor *Szesnastu Miesięcy*, nie tylko oświadcza że wszystko przypadnie jeżeli dziedziczność parostwa zostanie zniesioną, i pogardza opinią tych co sądzą że nie można według woli tworzyć arystokracji, zowiąc ją *dziennikarskiem twierdzeniem*. Gdyby na tém Salvandy poprzestał, nie różniłby się zbytecznie od zdania kilku innych publicystów, uchodzących za ludzi lipcowych, lubo zda mi się że trudno pojąć jakby można utrzymać dziedziczność parostwa bez podparcia jej naturalnymi podporami, majoratami, substytucjami i wszystkiemi co ztąd wynika, i jakby to wszystko znowu pogodzić z duchem konkurencyi tak głęboko wszczepionym w nasze obyczaje. Jeżeli to prawda, jak w tej samej książce Salvandy powiada, że „czas starych arystokracji, arystokracji nieruchomych, przeminął,“ cóżby więc znaczyło prawo, nie ruchome ale udzielone na wieki dziedzicom p. Viennet lub p. Fulchiron na przykład, wykonywania jednej z najważniejszych części publicznej potęgi?

Zresztą, Salvandy nie poprzestaje na dziedziczności parostwa; według niego rząd lipcowy żyć nie może jeżeli nie przywłaszczy sobie sił restauracyi; wiadomo zaś jakie były te siły, jako też i to do czego Restauracyę przyrowadziły. Legitymizności zasada opiekuńcza, przywrócenie na dawnych podstawach arystokracji, ścisły związek Kościoła z Państwem, to ideałem rządu poczytuje autor *Szesnastu Miesięcy*. Bo chociaż oznaczył nam dopiero jakiego rodzaju pragnie arystokracji, arystokracji ruchomej, co chwila wyrzucą jednak rządowi Lipcowemu że zbyt mało robi dla wielkich właścicieli ziemskich; że burzy zasadę arystokratyczną zniżając cenzum wyborcze do 200 franków; prawo wyborcze dziś obowiązujące nazywa pastwą rzuconą zahurzeniu przez trzystu deputowanych, po większej części w sumieniu własnym potępionych. Prawo gminne i departamentalne, gruntujące się na zasadzie wyboru i zniewalając koronę do wybierania merów z pomiędzy radzców municypalnych, wydaje mu się także anarchicznem prawem. — Oświadcza wyraźnie, że prawo o gwardyi narodowej potwornem jest od początku do końca; że wybieranie oficerów sprzeciwia się zasadom wszelkiego regularnego rządu.

Prawo o prassie i sądach przysięgłych równie potwornem mu się wydaje. Co do tego punktu szanowny publicysta zadowolonym pewno został prawami wrzesniowemi. Nareszcie wszystkie krytyki rządu Lipcowego w treść zbierając, oświadcza że dotkniętym jest złem radykalnem, jako gruntujący się na panowaniu jednej tylko klasy, którą nazywa średnią, a której na 404 karcie nie bardzo poehlebny obraz kreśli.

Dzisiaj Salvandy, jako członek gabinetu który tak pięknie korzysta z 200 frankowego wyborcy, może nie będzie mu tak nieprzyjazny w roku pańskim 1847.

Zawsze jednak dążność do robienia arystokracji nie już osobistej, ale arystokracji dziedzicznej utrzymuje się w łonie władzy, poznać ją można z wielu znaków, to poważnych to śmiesznych, a gdyby Salvandego z pism jego sądzić, widziećby w nim trzeba najjawniejszego przedstawiciela tej idei. Ta to idea przyczyniła się do upadku Cesarstwa, ona zgubiła Restauracyę, i pewnie narażiłaby na szwank rząd lipcowy gdyby jej się uciepił. Wyrazu *średnia klasa* najwięcej nadużyto do sfałszowania prawdy. Rzeczywiście dwie są tylko klasy: mająca udział w władzy i pozbawiona jego. W dawnym porządku i systemie, ta klasa mniej więcej do władzy wpływająca, zwała się arystokracją; była nie liczna, nieruchoma i wyłączna, od rewolucyi 89, rozszerzała się w znacznym stosunku; stała się ruchomą, przystępną każdemu co posiada lub nabędzie tyle majątku że płaci 200 franków stałego podatku, a zamkniętą jest dla każdego który tego majątku nie posiada lub go utraci.

Ta to klasa rządząca, nie wiem dla czego klasą średnią nazywana, albo raczej nazywana tak dla tego że wszyscy do niej należący jeszcze nie chcieli użyć praw swoich, obejmuje w swoim rozległym i elastycznym obwodzie wszystkie położenia i stany społeczne, od Montemorency i Rychelieu do najpośledniejszego wyborcy.

Zresztą, monarchia lipcowa rozsądnie postąpiła, bo przyjmując odważne wsparcie autora *Szesnastu miesięcy*, strzeże się pilnie zdań jego, a złowrogimi przepowiedniami wcale się nie trwoży. Dziś zapewne p. Salvandy poznaje że monarchia może istnieć pośród wszystkich instytucyi, które niegdyś podawał za powody nieochybnego śmierci, że nawet może tak dalece zakwitnąć iż niepokoi tych, którzy boją się aby tryumf głowy jej nie zawrócił, którzy ją kochają nie tylko jako zasadę porządku, ale także jako wyzwolenia ręką.

Drugiem politycznem pismem p. Salvandy, po Lipcu, jest broszura pod tytułem: *Paryż Nantes i posiedzenie*, wydana przy końcu 1832 r. po zamieszkach czerwcowych, aresztowaniu xiężnej Berry i obłężeniu Antwerpii. Broszura ta napisana w tym samym duchu co poprzednie dzieło, zawierająca te same reklamacye w imieniu arystokratycznej zasady i też same złowrogie przepowiednie, różni się przecież od *Szesnastu miesięcy* znacząco bardzo odmianą. Oświadcza w niej, 1832 r. że przytłumienia już minęły czasy; że chodzi już nie o zwyciężenie lecz o pogodzenie stronnictw, słowem, Salvandy, myli się o lat kilkanaście; początek bitwy bierze za koniec. Wszedłszy na powrót do Izby w 1833, Salvandy wnet zapewne błąd swój postrzegł, gdyż od 1833 do 1836 r. staje między najzagorzalszemi poplecznikami wszystkich środków stłumiających, jakie gabinet

przedstawił; a cokolwiek powiedzą o tém uprzejmi pisarze, w broszurze z 1832 r. znajdują się gwałtowne wybuchy przeciwko wojskowej jurysdykcji, niezgodzące się bynajmniej z pewnymi argumentami słynnego a nieszczęśliwego sprawozdania, które pan Salvandy w 1836 r. przedstawił za prawem rozłączenia. W tymże czasie, 1831 i 1832 r. Salvandy wyrzucał średniej klasie i lipcowemu rządowi że tylko dwie mają myśli, porządek wewnątrz a pokój zewnątrz, zapomniał że wówczas te dwie myśli były jedyne główne, żywotne. (D. c. n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 27 do dnia 28 Lipca.

Steinbach Teressa, Hartig Maciej, Załuski Ka-

rol hr., Dekart Wincenty, Kamieniecki Jan ob., Gneschetzki Władysław ob., Gneschetzka Cecylia, Dachowska Genofefa, Marynowski Józef ob., Dziedzicki Jerzy, Czerkowski Franciszek, Andree Albert, z Galicyi; -- Michałowski Adam, Szczepanowski Józef, z Polski.

Wyjechali z Krakowa.

Streich Karol, Grocholski Henryk, do Galicyj;-- Marynowski Józef ob., Ratomski Zefiryn ob., Wiczorkowski Mikołaj, Łubiński Kazimierz hr., Orłowska Antonina, Belicki Paweł, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 5091 D. W.

CESARSKO KRÓLEWSKI

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnej wiadomości, iż C. Król. Rada Administracyjna Cywilna udzieliła pod dniem 29 Kwietnia r. b. N. 2284 Patent na Geometrię przysięgłego P. Ignacemu Kowalskiemu, z wolnością trudnienia się pomiarami w kraju tutejszym.

Kraków dnia 24 Lipca 1847 r.

Przewodniczący w Wydziale

R. Hoszowski.

Referendarz L. Wolff.

Nro 14,326.

CESARSKO KRÓL. DYREKCJA POLICYI

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W dniu 13 b. m. chłopak 12 letni wyznania mojżeszowego, z imienia i nazwiska nieznanego, z Galicyi z Miasta Wiśniczka pochodzący mający, w Szpitalu Starozakonnym w domu schronienia ubogich pod L. 52 gm. VI. życie zakończył. Wedle opinii lekarskiej śmierć w skutku nędzy i wyniszczenia sił żywotnych nastąpiła.

Kraków dnia 21 Lipca 1847 r.

Dyrektor Policyi

Kroeb.

Sekretarz Ducillowicz.

Nro 14,580.

CESARSKO KRÓL. DYREKCJA POLICYI

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W dniu 16 b. m. i r. z południa w polu blisko Krakowa znaleziono człowieka niezwykłego około lat 40 mającego, z imienia, nazwiska i pochodzenia nieznanego. Rysopis jego: Wzrost dobry, twarz ściągła, nos mierny, o-

czy siwe, włosy ciemno blond, nie ogolony. Ubiór chłopski w kapeluszu góralskim.

Kraków dnia 21 Lipca 1847 r.

Dyrektor Policyi

Kroeb.

Sekretarz Ducillowicz.

CENY ZBOZA

Na targowicy publicznej w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 26 i 27 Lipca 1847 roku	1. GATUNEK		2. GATUNEK		3. GATUNEK	
	od	do	od	do	od	do
	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.
Krz., Pszenicy.	—	60	—	58	—	54
„ Zyta.....	—	54	—	51	—	47
„ Jęczmienia	—	—	—	—	—	—
„ Owsa.....	—	26	—	24	—	22
„ Grochu..	—	58	—	—	—	—
„ Jagiel. ..	—	90	—	—	—	—
„ Rzepak letni	—	—	—	—	—	—
„ zimowy	—	40	—	—	—	—
„ Tatarski..	—	—	—	—	—	—
„ Soczewicy	—	—	—	—	—	—
„ Ziemn. no.	8	9	18	—	—	—
„ Wielogr..	—	—	—	—	—	—
„ Konieczny	—	—	—	—	—	—

Centnar siana od zł. 2 gr. 24 do zł. 2 gr. 12. Cent-

tnar słomy od zł. 2 gr. 24 do zł. 2 gr. 6

Drożdży wianienka od złp. 10 do złp. 18

Jaj kurzych kopa złp. 2 gr. 15

Masła garniec od złp. 7 do złp. 8 gr. 10

Spirytusu garniec z opłatą zł. 10 gr. —

Okowity „ „ od zł.— gr.— do zł. 9 gr. —

Kaszy Częstochowskiej miarka . . . zł. 10 gr. —

„ Pszennej „ „ „ „ zł. 8 gr. —

„ Perłowej pięknej „ od zł.— do zł. 6 gr. 16

„ Tatarskiej „ „ „ „ „ „ 6 gr. 18

„ Jęczmiennej pięknej „ „ „ „ „ „ złp. 5 gr. 2

„ „ grubiej „ od zł. 4 gr. 24 do—gr. —

„ łupanej „ „ „ „ „ „ „ 3 „ 24

Mąki z pod krulek miarka . . . zł. 4 „ —

Sporządzono w C. K. Biórze Kommissaryatn Targowego.

Kraków dnia 27 Lipca 1847 r.

C. K. Kommissarz Targowy.

W. Dobrzański.

C. K. Adjunkt Pszorn.